

HOLLÆNDERNE OG DANSKERNE

Hollænderne udgjorde gennem århundreder en særlig befolkningsgruppe med egne rettigheder og skikke. Det betød imidlertid ikke, at de ikke kom i kontakt med danskerne.

Da hollænderne ankom til Amager omkring 1521, blev de danske bønder, der hidtil havde beboet øen, flyttet. Stednavne som Tømmerup og Amagerhuse ved Hundested vidner om flytningen. Der findes ingen beretninger, der fortæller om bøndernes holdning til hollænderne, men det er svært at forestille sig, at de berørte bønder har været glade for ændringen.

**SIG GO'DA' TIL FORÅRET -
- OG TIL HINANDEN
VED SAMMENLÆGNINGSFESTEN
i Hollænderhallen
LØRDAG DEN 13. APRIL KL. 18.30**

Hvor De bl. a. skal møde:
DET HOLLÆNDERE
VENDEKORP
60 HANDE
ØKSEVIR
PRINS HENDRIK
FRA DELFT - der spiller populære melodier.
MEN - De vil også møde

GRETHE MOGENSEN og INGER CHRISTRUP
JOHNNY REIMAR 5 TINIERS
MED SIT FANTASTISKE **5 PARTY SHOW**
med THE PARTY SINGERS og HELMER OLESENS dansorkester

MUSIK - LISBETH OG JOKUM
- **DANS** SCHERZADER
JOHN OVERGAARD **SANG -**
- **HUMØR**

Lodtrækning om jubilæums- og sammenlægningsplatter m. m.

For BARENE sælges:
en lækker ANRETNING,
ØL - VIN - SPIRITUS OG KAFFE
til yndet SMÅ PRISER!

BILLETTER TIL DENNE
SAMMENLÆGNINGSFEST
20 KR.
sælges følgende steder:
SØYNGE KORNHÅNDEHANDL, BIRKERød,
VEJSTRØMMEHØJEN 4308E v/O. Cluften,
STØTSTRANDKØKKEN, Skovfjældvej 8.

Overkødet går ubeskåret til HOLLÆNDERHALLENS fortsatte drift

*Plakat fra
sammenlægningsfesten
mellem Store Magleby og
Dragør i 1974, der blev
holdt i Hollænderhallen.
Dragør Lokalarkiv.*

Truet af hjemsendelse

Som kongens inviterede var hollænderne efter Christian II's fald fra magten i 1523 ikke populære. I Frederik I's håndfæstning, dvs. hans erklæring overfor Rigsrådet om betingelserne for hans embedsførelse, stod bl.a., at han skulle opsigte aftalen med hollænderne på Amager og overdrage landet til danske bønder igen. Det endte nu ikke sådan. Hollænderne fik lov til at blive i Hollænderbyen, Store Magleby.

De udvalgte

Hollændernes privilegier gjorde dem velhavende. De var anerkendte som dygtige havebrugere, og deres varer var forbundet med kvalitet på torvet i København. Alene Amagers tilnavn som "Københavns spisekammer" og stednavnet Amagertorv midt i København vidner om amagerbøndernes betydning.

På torvet kunne amagerkvinderne kendes bl.a. på den specielle måde, de bandt deres tørklæder på, og det fortælles, og ifølge overleverede historier var det ikke ualmindeligt, at danske bondekoner efterlignede dem, fordi det var et tegn på varernes kvalitet. De velhavende amagerbønderne havde således en vis status blandt bønderne.

Kongens amagere

Hollænderne og deres efterkommere havde fra begyndelsen et særligt forhold til kongemagten. De var inviteret af kongen, og deres vilkår byggede på kongens velvilje. De havde eget bystyre, kaldte sig "Kongens Amagere" og blev i begyndelsen af 1600-tallet direkte underlagt kongen. Deres velstand, privilegierne og den specielle tilknytning til hoffet var forbundet med stor prestige, hvilket imidlertid ikke nødvendigvis har gjort dem populære.

Store Maglebys naboer

Kontakten med Hollænderbyens danske naboer var begrænset bl.a. som følge af Hollænderbyens gunstige forhold. Hollændernes specielle bystyre og retssystem førte til kritik fra de danske indbyggere på Amager, der blev berørt af det hollandske styre og fra den lokale retsinstans i Tårnby, der mente, at Hollænderbyen ikke burde have særregler.

Helt særligt var forholdet mellem Hollænderbyen og Dragør. Mange bønder fra Store Magleby ejede gårde i Dragør og havde skibe i havnen. I 1696 bestemte kongen, at indbyggerne i Dragør skulle være underlagt bystyret i Store Magleby og overholde de fælles vedtægter i byen. Selvom Dragør formelt hørte under Schouten i Store Magleby, dannede indbyggerne i Dragør efter kort tid deres eget byråd og fik udpeget en underfoged til at varetage udvalgte administrative opgaver.

Først i 1910 blev Dragør af regeringen pålagt at vælge et byråd, og indtil 1974 var Store Magleby og Dragør to kommuner. At forholdet mellem de to byer var anstrengt viste bl.a. debatter om placering af rådhuset, om byvåbnet og om borgmesteren.

Selvvalgt isolation

Velstanden og en stærk slægtsbevidsthed blandt Hollænderbyens indbyggere betød, at der gik tid, inden de hollandske indvandrere begyndte at søge ægtefæller udenfor landsbyen. Først i 1759 forekom et ægteskab mellem den siddende leder, Schouten, og en dansk pige. Det var imidlertid ikke første blandede ægteskab.

Hollænderne fik deres egen kirke, som både indbyggere fra Tårnby og fra Dragør benyttede. Derfor gav det gnidninger, at indbyggerne fra Store Magleby holdt fast i at prædike på plattysk og ansætte deres egne præster, indtil begyndelsen af 1800-tallet. Selvom vi ikke ved meget om, hvordan danskerne modtog de hollandske immigranter, så har den positive særbehandling formodentlig betydet, at

hollænderne og deres efterkommere ikke havde grund til at blande sig med de danske naboer.

Hollænderne og deres efterkommere var kendt på Københavns torve bl.a. ved deres klædedragt. Maleri af Albert Petersen. Amagerpar på Højbro. Foto: Dragør Lokalarkiv.